

GD-directeur Ynte Schukken:

“Een hoge diergezondheidsstatus is niet alleen goed voor het dier zelf, de veehouder merkt het ook door meer werkplezier en lagere kosten.”

Zowel dier, veehouder als samenleving hebben belang bij uitstekende diergezondheid

Ongeveer een jaar geleden kwam hij terug uit de Verenigde Staten om bij de GD aan de slag te gaan. Tijd voor een nadere kennismaking met een veelzijdig man die hamert op het belang van een hoge diergezondheidsstatus van Nederland.

Een ding heeft Ynte Schukken in het afgelopen jaar wel geleerd: de GD is een organisatie die de kunst van het balanceren verstaat. “We werken als GD voor de boeren, de dierhouders. Tegelijkertijd moeten de overheid en de samenleving de overtuiging hebben dat ons werk betrouwbare resultaten oplevert. Onze monitoringopdracht is daar een mooi voorbeeld van. Om die taak goed uit te voeren is het cruciaal dat we middenin de veehouderijsector staan, omdat we daardoor signalen over ziekten snel binnen krijgen. Diezelfde sector en de samenleving willen er vervolgens op kunnen bouwen dat we bevindingen die de dier- en volksgezondheid raken, direct terugkoppelen. Dat kan alleen als we dat vertrouwen als GD ook waarmaken.”

Het lukt de GD om die balans te vinden, zegt Schukken, en dat is mede te danken aan de transparante werkwijze. “We laten

alles zien wat we doen. Als GD zijn we objectief en kennisgedreven. We baseren ons niet op gevoel maar zijn daarmee niet gevoelloos. Noem het ingebouwde objectiviteit. Als we uitspraken doen, dan baseren we die op bevindingen die we in de praktijk opdoen of ontdekken via toegepast onderzoek. Ik merk dat onze klant deze manier van werken steeds meer herkent en waardeert.”

Schukken hamert op het belang van een hoge diergezondheidsstatus van Nederland. “Dat is niet alleen goed voor het dier zelf, de veehouder merkt het ook door meer werkplezier en lagere kosten. En gezien de raakvlakken tussen dier- en volksgezondheid profiteert de samenleving ervan, wat bovendien zal bijdragen aan de ‘license to produce’ van de veehouderij in Nederland.”

Antibiotica-discussie

Dat de GD zich bewust is van de veelheid aan belangen die er spelen, blijkt ook uit de missie van de GD, zo vindt Schukken. Die luidt: ‘Samen werken aan diergezondheid, in het belang van dier, dierhouder en samenleving’. De GD-directeur: “Op korte termijn kunnen de belangen op gespannen voet staan, maar op lange termijn stemmen ze overeen. In de discussie over de reductie van antibioticumgebruik komt dat goed naar voren. Iedereen is het er wel over eens dat het onontkoombaar en zinvol is om zo min mogelijk antibiotica te gebruiken om resistentie tegen te gaan. Maar op korte termijn zie je dat het op veehouderijbedrijven pijnpunten kan geven, omdat je een bepaald antibioticum niet meer mag toedienen, of omdat een andere werkwijze wordt gevraagd, bijvoorbeeld bij ‘selectief droogzetten’. We kunnen daar op twee manieren mee omgaan:

blijven benoemen dat het vroeger allemaal beter en makkelijker was, of de uitdaging aangaan en als eerste in de wereld met creatieve oplossingen komen die voor zowel dier, dierhouder, als samenleving van waarde zijn.”

Het is volgens hem aan organisaties als de GD om altijd te proberen oplossingen te vinden om daarmee als dierhouderij in Nederland een signaal van innovatie en kwaliteit de wereld in kunnen sturen. “We doen bijvoorbeeld volop onderzoek naar het ontwikkelen van gevoeligheidsbepalingen op bedrijfsniveau. Die bepalingen stellen veehouders en dierenartsen in staat om een rationele keuze te maken uit de beschikbare antibiotica. En dat betekent uiteindelijk gezondere dieren, lagere kosten en een verminderde resistentieontwikkeling.”

Ynte Schukken

1990: Universiteit Utrecht: Promoveert op zijn onderzoek naar het verloop van klinische mastitis op bedrijven met een laag tankcelgetal.

1990-1999: Universiteit Utrecht: Onderzoeker, dierenarts en universitair docent aan de Faculteit Diergeneeskunde.

1999-2013: Cornell University: Hoogleraar en leidinggevende bij dochteronderneming Quality Milk Production Services.

2013-heden: Gezondheidsdienst voor Dieren: Directeur Diergezondheid.

De GD is objectief en kennisgedreven, zegt Schukken. “Als we uitspraken doen, dan baseren we die op bevindingen die we in de praktijk opdoen of ontdekken via toegepast onderzoek.”

Vroeger heffingen, nu betaalde dienstverlening

Als directeur Diergezondheid bezoekt Ynte Schukken veel klanten. Daarbij heeft hij ervaren dat het beeld van de GD als een overheidsgerelateerde ‘dienst’ nog leeft. “Vanuit de historie is dat goed verklaarbaar, maar de GD heeft in de afgelopen jaren grote veranderingen ondergaan. We verdienen ons geld niet meer met heffingen of subsidies, maar volledig via betaalde dienstverlening. Het uitvoeren van labonderzoek is een belangrijke inkomstenbron. De diverse diergezondheidsprogramma’s dragen ook financieel bij en de GD voert tal van projecten uit voor het bedrijfsleven. Daarnaast vervult de GD een spilfunctie in de Monitoring Diergezondheid, dat als doel heeft om tijdig dierziekten of onbekende aandoeningen te signaleren.”

En de GD is nog volop in beweging, zo constateert Schukken. “We blijven investeren in nieuwe producten en diensten. Verder zijn we volop bezig met een grote digitaliseringslag; denk aan de ontwikkeling van VeeOnline waar onze klant zijn labuitslagen, gezondheidsstatussen en bedrijfsgezondheidsplannen kan vinden. Ook ondergaat het veterinaire laboratorium, met vier miljoen bepalingen één van de grootste ter wereld, binnenkort een metamorfose, met als doel om de prijskwaliteitverhouding en de doorlooptijden verder aan te scherpen.

Inkomsten vanuit de markt

- **Voorheen: heffing per dier (Landbouwschap) en basis-subsidies.**
- **Daarna: afbouw heffingen en subsidies.**
- **De GD is een BV: met volledig betaalde dienstverlening door levering van producten en diensten.**

Schukken is ervan overtuigd dat de Nederlandse veehouderij er baat bij heeft om tijdig op dit soort ontwikkelingen in te spelen. “Recent was er een internationale conferentie over de resistentieproblematiek. De grote reductie in het gebruik van antibiotica in de Nederlandse veehouderij is daar gelukkig niet onopgemerkt gebleven. Dat geeft ons imago en onze producten in het buitenland nu en in de toekomst extra waarde.”

Kracht van programma’s

Schukken hecht sterk aan een goede relatie met de dierenartsenpraktijken. “Om de veehouders goed van dienst te zijn hebben we elkaar nodig. We zien tegelijkertijd dat steeds meer dierenartsenpraktijken zelf bepaalde testen kunnen uitvoeren.” Schukken ziet dat niet als een bedreiging. “Nee, dat is een verschuiving die al enige tijd gaande is en altijd door zal gaan.

En dan niet alleen van de GD naar de dierenarts, ook van universiteit naar de GD en zeker ook van de dierenarts naar de veehouder, die via allerlei nieuwe technieken zelf bepalingen uit kan voeren op het eigen bedrijf. Als GD spelen we hierop in door fors te investeren in innovatie. Daardoor blijken we in staat iedere keer nieuwe en betere testen te ontwikkelen.”

Bovendien is de GD meer dan een veterinaire laboratorium. “We doen veel onderzoek en werk waar de praktijk direct iets aan heeft. En de GD, zo heb ik ontdekt nu ik zelf een jaar ‘binnen’ heb mogen kijken, is heel sterk in het uitvoeren van diergezondheidsprogramma’s. Dat vraagt veel meer kennis en werk dan ik had gedacht, maar deze programma’s zijn essentieel voor het diergezondheidsmanagement op de bedrijven en voor de diergezondheidsstatus van Nederland.”